

STATUT

Instytutu Dziedzictwa Solidarności

Rozdział 1

Postanowienia ogólne

§ 1. Instytut Dziedzictwa Solidarności, zwany dalej „Instytutem”, jest państwową instytucją kultury działającą w szczególności na podstawie:

- 1) ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej (Dz. U. z 2024 r. poz. 87 oraz z 2025 r. poz.1173), zwanej dalej „ustawą o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej”;
- 2) niniejszego statutu.

§ 2. 1. Siedzibą Instytutu jest Gdańsk, a terenem działania obszar Rzeczypospolitej Polskiej i zagranica.

2. Organizatorem Instytutu jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego, zwany dalej „Ministrem”.

3. Instytut jest wpisany do rejestru instytucji kultury, dla których organizatorem jest Minister, pod numerem RIK 116/2019.

Rozdział 2

Zakres działalności Instytutu

§ 3. Do zakresu działalności Instytutu należy:

- 1) upamiętnianie i promowanie w kraju i zagranicą dziedzictwa historycznego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, ruchu społecznego

oraz antykomunistycznej opozycji demokratycznej w Polsce, ze szczególnym uwzględnieniem polskiego zrywu obywatelskiego w sierpniu 1980 r.;

- 2) upamiętnianie pluralizmu wewnątrzwiązkowego, nurtów opozycji demokratycznej i oporu społeczeństwa polskiego wobec systemu komunistycznego w latach 1956-1989;
- 3) upamiętnianie postaw i aktywności przedstawicieli Kościoła katolickiego względem NSZZ „Solidarność” i opozycji demokratycznej;
- 4) inicjowanie przedsięwzięć kulturalnych, społecznych i naukowych nawiązujących do tradycji ruchu Solidarności;
- 5) badania naukowe w zakresie historii Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”;
- 6) edukacja i wychowanie młodego pokolenia Polaków w duchu wartości i tradycji ruchu Solidarności;
- 7) upowszechnianie w świadomości międzynarodowej polskiego wkładu w obalenie systemu komunistycznego;
- 8) inicjowanie i wspieranie – w oparciu o dziedzictwo i wartości ruchu Solidarności – nowych przedsięwzięć poruszających problematykę wolności, suwerenności Polski, demokracji, praw człowieka i innych wyzwań współczesnej Polski, Europy i Świata;
- 9) ochrona dziedzictwa kulturowego Stoczni Gdańskiej.

§ 4. 1. Zakres działalności określony w § 3 Instytut realizuje przez:

- 1) organizowanie wystaw czasowych;
- 2) prowadzenie działań edukacyjnych;
- 3) gromadzenie, przechowywanie, zabezpieczenie i konserwowanie, opracowywanie, udostępnianie, użyczanie i przyjmowanie w depozyt, przedmiotów nawiązujących do dziedzictwa ruchu Solidarności i innych demokratycznych ruchów w krajach byłego bloku wschodniego;
- 4) prowadzenie i wspieranie działalności naukowo-badawczej;
- 5) prowadzenie internetowego Archiwum Instytutu Dziedzictwa Solidarności;
- 6) publikowanie i rozpowszechnianie wydawnictw naukowych, katalogów, przewodników wystaw, materiałów informacyjnych i reklamowych;
- 7) tworzenie i dystrybuowanie produkcji filmowych i multimedialnych;

- 8) promowanie polskiego dziedzictwa ruchu Solidarności we współpracy międzynarodowej;
- 9) prowadzenie działalności promocyjnej i informacyjnej;
- 10) wspieranie inicjatyw kulturalnych, artystycznych i społecznych;
- 11) organizowanie i współorganizowanie debat, konferencji, sympozjów, zjazdów, wykładów, koncertów, spektakli oraz pokazów;
- 12) współpracę z polskimi i zagranicznymi instytucjami kultury, edukacyjnymi i naukowymi, organami administracji rządowej i samorządowej, osobami prawnymi, organizacjami pozarządowymi, mediami, a także innymi osobami i jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej;
- 13) współpracę z innymi instytucjami zajmującymi się dziedzictwem ruchu Solidarności, w tym z Europejskim Centrum Solidarności.

2. Instytut może prowadzić wystawę stałą poświęconą ruchowi Solidarności.

3. Instytut może wspierać działalność i udostępnianie dla zwiedzających historycznej Sali BHP w Gdańsku i innych ważnych z punktu materialnego dziedzictwa ruchu Solidarności miejsc – na podstawie odrębnych umów zawieranych z podmiotami posiadającymi tytuł prawny do tych nieruchomości.

4. Instytut w ramach zakresu swojej działalności może prowadzić własne programy o charakterze edukacyjnym, badawczym, kulturalnym, stypendialnym, adresowane do osób prawnych i fizycznych.

5. Instytut jest zobowiązany do promowania swoich działań nawiązujących do tradycji i dziedzictwa ruchu Solidarności za pomocą najnowszych – według najlepszego stanu wiedzy – internetowych środków przekazu – w tym również poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Instytut może w tym celu zawierać odpłatne umowy z osobami prawnymi i fizycznymi oferującymi tego typu usługi.

6. Instytut może wspierać w sposób stały i systemowy, zgodnie z zasadami udzielania zamówień publicznych, wybrane cykliczne projekty kulturalne o szczególnej wadze i znaczeniu ogólnokrajowym.

Rozdział 3

Organizacja i zarządzanie Instytutem

§ 5. Organami Instytutu są: Dyrektor Instytutu, zwany dalej „Dyrektorem” oraz Rada Instytutu Dziedzictwa Solidarności, zwana dalej „Radą”.

§ 6. 1. Dyrektor zarządza działalnością Instytutu i odpowiada za całość spraw związanych z jego prawidłowym funkcjonowaniem.

2. Dyrektora powołuje i odwołuje Minister na zasadach i w trybie przewidzianym w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

3. Dyrektor zarządza Instytutem przy pomocy Zastępcy Dyrektora.

4. Zastępcę Dyrektora powołuje i odwołuje Dyrektor po uzyskaniu opinii Ministra.

5. W przypadku wakatu na stanowisku Dyrektora, Minister powierzy pełnienie obowiązków Dyrektora, Zastępcy Dyrektora, zgodnie z art. 16a ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

6. W przypadku równoczesnych wakatów na stanowiskach Dyrektora oraz Zastępcy Dyrektora, Minister powierzy pełnienie obowiązków Dyrektora wyznaczonej przez siebie osobie, zgodnie z art. 16a ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej.

§ 7. 1. Rada jest organem doradczym Instytutu.

2. W skład Rady wchodzi 7 członków powoływanych przez Ministra na okres pięciu lat.

3. Uzupełnienia na okres do końca bieżącej kadencji składu Rady ze względu na wygaśnięcie członkostwa z powodu:

- 1) zrzeczenia się członkostwa,
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej wykonywanie obowiązków,
- 3) naruszenia przepisów prawa w związku z zajmowanym stanowiskiem,
- 4) prawomocnego orzeczenia sądu karnego pozbawienia praw publicznych,
- 5) śmierci,
- 6) odwołania z powodu niewykonywania obowiązków członka Rady wynikających z niniejszego statutu

– dokonuje Minister na wniosek Dyrektora Instytutu.

§ 8. 1. Pierwsze posiedzenie Rady zwołuje Dyrektor.

2. Rada wybiera ze swego grona przewodniczącego, jego zastępcę i sekretarza.

3. Szczegółowy tryb prac Rady określa uchwalony przez nią regulamin.

4. Obsługę kancelaryjno-biurową Rady zapewnia Instytut.

§ 9. Do zadań Rady należy:

- 1) konsultowanie realizacji zadań Instytutu;
- 2) konsultowanie strategii Instytutu oraz składanie wniosków odnośnie jej treści;
- 3) bieżącej działalności Instytutu i zgłaszanie wniosków w tym zakresie;
- 4) składanie propozycji dotyczących zmian statutu.

§ 10. 1. Dyrektor może tworzyć – z własnej inicjatywy lub na wniosek Rady – kolegia doradcze lub eksperckie o charakterze stałym lub tymczasowym. Powołując kolegium, Dyrektor w drodze zarządzenia określa przedmiot i tryb jego działania oraz liczbę członków kolegium.

2. W skład kolegium wchodzi osoby powołane przez Dyrektora spośród pracowników Instytutu lub spoza ich grona.

3. Kolegium przygotowuje opinie, stanowiska, ekspertyzy, opracowania naukowe, edukacyjne lub promocyjne, w zakresie przedmiotowym do którego zostało powołane.

4. Członkowie kolegium nie będący pracownikami Instytutu mogą otrzymywać w ramach swojej działalności wynagrodzenie, na podstawie odrębnych umów.

Rozdział 4

Majątek i finanse Instytutu

§ 11. 1. Instytut prowadzi gospodarkę finansową na zasadach określonych w ustawie o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej i innych obowiązujących w tym zakresie przepisach.

2. Majątek Instytutu wykorzystuje się do celów wynikających z zakresu działania Instytutu.

§ 12. Źródłami finansowania działalności Instytutu są:

- 1) dotacje przekazywane przez Ministra;
- 2) przychody z prowadzonej działalności, w tym ze sprzedaży składników majątku ruchomego;
- 3) przychody z najmu i dzierżawy składników majątkowych;

- 4) dotacje z budżetu jednostek samorządu terytorialnego;
- 5) środki otrzymane od osób fizycznych i prawnych.

§ 13. 1. Do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, w tym do składania oświadczeń w zakresie jego praw i zobowiązań finansowych i majątkowych uprawniony jest Dyrektor.

2. Dyrektor może ustanawiać pełnomocników do dokonywania czynności prawnych w imieniu Instytutu, określając zakres pełnomocnictwa.

3. Udzielenie i odwołanie pełnomocnictwa podlega ujawnieniu w rejestrze instytucji kultury prowadzonym przez Ministra, za wyjątkiem pełnomocnictw procesowych.

§ 14. 1. Instytut prowadzi, jako dodatkową, działalność odpłatną według zasad określonych w obowiązujących przepisach, w zakresie:

- 1) usług handlowych, w tym sprzedaży publikacji, pamiątek i innych wyrobów związanych tematycznie z zakresem działalności Instytutu;
- 2) odpłatnego organizowania imprez kulturalnych, naukowych, edukacyjnych, projekcji, spektakli, konferencji, pokazów i konferencji;
- 3) wynajmu oraz dzierżawy majątku ruchomego i nieruchomego Instytutu;
- 4) usług gastronomicznych;
- 5) usług związanych z obsługą ruchu turystycznego;
- 6) odpłatnego udzielania licencji na korzystanie z utworów będących w posiadaniu Instytutu lub utworów co do których Instytut posiada prawo pobierania korzyści z ich obrotu na podstawie odrębnych umów.

2. Dochód z działalności dodatkowej przeznacza się na finansowanie działalności statutowej Instytutu.

Rozdział 5

Postanowienie końcowe

§ 15. Zmiany statutu dokonuje się w trybie określonym dla jego nadania.